

UDK: 314(497.5)"1941/1945"
343.988(497.5)"1941/1945"
355.293(497.5)"1941/1945"
Izvorni znanstveni članak
Primljeno: 5. siječnja 2001.

Ljudski gubici u Hrvatskoj u Drugom svjetskom ratu prema popisu iz 1950. godine

MATE RUPIC

Javna ustanova Spomen područje Jasenovac

Autor na temelju izvorne arhivske građe Komisije za popis žrtava NOR-a i NOB-e istražuje ljudske gubitke u Hrvatskoj tijekom Drugog svjetskog rata

Jugoslavija je jedna od rijetkih država na svijetu koja je napravila najmanje tri popisa žrtava Drugog svjetskog rata. Prvi je napravljen 1946. godine, drugi 1950., a treći 1964. godine.¹ Ni jedan popis nije službeno objavljen, rezultati su držani u tajnosti, a arhivsko gradivo, koncentrirano u Arhivu Jugoslavije, bilo je nedostupno istraživačima. Donekle su poznati rezultati tih popisa, naravno samo za žrtve na strani "antifašista", a žrtve na strani "narodnih neprijatelja" uredno su prikrivane.

Cjelovit popis žrtava Drugog svjetskog rata provele su savezne (državne) i zemaljske (republičke) komisije za ratnu štetu krajem 1946. godine za potrebe državne delegacije na Mirovnoj konferenciji u Parizu i taj popis očito nije dao zadovoljavajuće rezultate. Na primjeru broja žrtava u Hrvatskoj, jer skupni rezultati popisa nikad nisu objavljeni, možemo zaključiti da je popis stradalih "antifašista" bio je gotovo dva puta manji u odnosu na stradale "narodne neprijatelje".

U svakom slučaju, 1.700.000 stradalih u Drugom svjetskom ratu broj je od kojeg službena vlast nikad nije odustajala, samo je bilo pitanje koliko je stradalo "suradnika NOP-a i NOB-e", a koliko "narodnih neprijatelja".²

¹ Opširnije o popisima žrtava rata vidi: V. ŽERJAVIĆ, *Gubici stanovništva Jugoslavije u drugom svjetskom ratu*, Zagreb 1989., M. SOBOLEVSKI, "Prilog metodologiji istraživanja stvarnih ljudskih gubitaka Hrvatske u tijeku drugoga svjetskog rata", *Casopis za suvremenu povijest* (ČSP), br. 24 (1), Zagreb 1992., 177.-202., Isti, "Prešućena istina, - žrtve rata na području bivše Jugoslavije 1941.-1945. prema popisu iz 1964. godine", ČSP 25 (2-3), Zagreb 1993., 87.-116., J. JURČEVIĆ, *Nastanak jasenovačkog mita*, Zagreb 1998.

Tijekom poratnih godina taj je broj sve više shvaćan kao broj stradalih antifašista pa su onda prema njemu nastajali razni mitovi, od "jasenovačkih" do "blajburških", o stradanju pojedinih naroda. Upravo neobjavljiva-
nje rezultata popisa pothranjivalo je te mitove.

Nezadovoljni brojem žrtava rata na strani "antifašista" utvrđenih popisom 1946. godine, koji nije bio u skladu sa službeno proklamiranom brojkom od 1.700.000³ žrtava u Jugoslaviji, Glavni odbor Saveza udruženja boraca Narodno oslobodilačkog rata Jugoslavije (dalje GO SUBNOR-a) pokrenuo je krajem 1949. godine inicijativu za popisivanje žrtava rata 1941.-1945. godine. Državna vlast popis je i povjerila SUBNOR-u kao organizaciji koja je izrasla na sudioništvu njezinih članova u antifašističkom otporu, a krajnji cilj te akcije bilo je objavljivanje spomen-knjiga za žrtve rata za svaki kotar i grad.

Početak prosinca 1949. godine osnovana je u Hrvatskoj pri SUBNOR-ovoj Sekciji za prikupljanje historijskih dokumenata, Komisija za popis žrtava NOR-a. U početku je zadatak Komisije bio popis svih žrtava Drugog svjetskog rata⁴, ali već na osnivačkoj skupštini Komisije 2. prosinca 1949. godine, pred sam popis, ta je ideja napuštena i naglašeno je da će se popisati samo "/.../ žrtve koji su bili na strani NOP-a i NOB-e/.../".⁵

Krajem prosinca 1949. godine osnovane su komisije na nižim razinama, oblasne, kotarske, mjesne, gradske i rajonske⁶. Za potrebe popisa tiskano je oko milijun obrazaca za pojedinačne žrtve te desetak tisuća uputa za popunjavanje. Popis je obavljen od 22. siječnja do 22. veljače 1950. godine, a komisije su nastavile raditi na obradi do kraja 1950. godine. U popisu je sudjelovalo 2934 komisije, 5517 ekipa, više od 1000 instruktora te 19950 članova raznih komisija.⁷ Obrazci za žrtve popunjavani su

² Stevan Panić, sekretar Sekcije za prikupljanje historijskih dokumenata GO SUBNOR-a Jugoslavije ovako je komentirao rezultate popisa na savjetovanju sekretara sekcija, predsjednika Komisija za popis žrtava i predstavnika statističkih ureda u Zagrebu: "/.../ Dosadašnji rezultati akcije nisu zadovoljavajući zbog toga, ako gledamo na čitavu zemlju, što onda ispada da sve u svemu neće biti u našoj zemlji više od 600.000 žrtava fašizma. Međutim, nije točno, da je u našoj zemlji bilo 1.100.000 neprijateljskih vojnika koji su poginuli, kao ustaše, domobrani itd. To nam govori da nismo do kraja izvršili zadatak." Vidi: Hrvatski državni arhiv (HDA), SUBNOR-Republički odbor za Hrvatsku, Sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata, Zapisnik sa savjetovanja od 12. travnja 1950. godine.

³ Broj od 1.700.000 žrtava službeno je iznio Edvard Kardelj, predsjednik jugoslavenske delegacije na Mirovnoj konferenciji u Parizu 1. kolovoza 1946. godine. Vidi: E. KARDELJ, *Govori na Pariskoj konferenciji*, Beograd 1947., 11.

⁴ Na savjetovanju sekretara i tajnika sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata naglašeno je da se treba izvršiti i "/.../ popis narodnih neprijatelja-podatke o njima ne unašati./.../ ostaviti u materijalu". Isto, Sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata, zaključci savjetovanja 18. rujna 1949. godine.

⁵ HDA, SUBNOR-RO za Hrvatsku, Zemaljski odbor, Okružnica od 2. prosinca 1949. godine.

u dva primjerka, jedan je ostajao u mjesnoj organizaciji Saveza boraca, a drugi je prosljeđen kotarskim komisijama. U okružnici Zemaljskog odbora dana je uputa kotarskim komisijama da ispunjene obrazce grupiraju u tri skupine: 1. rukovodioci, borci i pripadnici partizanskih odreda i jedinica NOV, 2. rukovodioci, aktivni borci i suradnici NOP-a na oslobođenoj i okupiranoj teritoriji, 3. neboraćko stanovništvo u pozadini i na okupiranoj teritoriji.⁸

Popisom žrtava 1950. godine obuhvaćeni su ".../ građani koji su od 6. travnja 1941. godine živjeli na teritoriju FNRJ, rodili se ili došli u našu zemlju poslije 6. travnja 1941. godine, a u toku Drugog svjetskog rata su poginuli, ubijeni, nastradali ili nestali bez traga u logorima (u zemlji ili inostranstvu), u zbjeгу, na prisilnom radu i t.d., a bili su uz Narodnooslobodilački pokret. Podaci će se prikupljati za borce, koji su pali u redovima partizanskih odreda, grupa, odnosno NOV ili J.A., za pozadinske radnike, neboraćko stanovništvo (žene, starce i djecu), koji su našli smrt od bombardiranja, u zarobljeničkim logorima, izgnanstvu, prisilnom radu (u zemlji ili inostranstvu), kao i za one koji su uslijed zadobivenih rana ili ozljeda stečenih u ratu umrli poslije 10. svibnja 1945. godine."⁹

Zanimljiv je podatak da je u Hrvatskoj planirano najmanje 300.000 žrtava¹⁰, ali se ubrzo pokazalo da taj broj nije dostižan pa je smanjen na 226.082 žrtve¹¹, da bi na sastanku Sekcije za prikupljanje historijskih dokumenata, 10. listopada 1950. godine, Franica Padovan, sekretar Sekcije i tajnik Zemaljske komisije za popis žrtava izvjestila, nazočne: "(...) Broj žrtava još uvijek se svodi na 150.000, a ne nikako na više, i cifru od 300.000 koju smo predvidjeli nikako ne možemo ostvariti. Ja sam radi toga bila u Predsjedništvu Vlade i pretražila arhivu ratne štete i kod njih

⁶ Zemaljska komisija održala je osnivačku sjednicu 2. prosinca 1949. U Komisiju je izabrano 12 članova: Todorović Simo (predsjednik), Padovan Franica (tehnički tajnik), Petrović Đuro, Uroda Kata, Vidulić Ante, Buneta Branko, Mijić Marko, Živković Miljenko, Grabić Bogumil, Zlodre Ratko, Vencl Branko, Splivalo Perka. Kasnije je komisija nadopunjena predsjednikom komisije za grad Zagreb. Vidi, HDA, SUBNOR-RO za Hrvatsku, Zemaljska komisija za popis žrtava NOR-a, Zapisnik od 2. prosinca 1949.

⁷ HDA, SUBNOR-RO za Hrvatsku, Sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata, Zapisnik savjetovanja sekretara sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata od 12. travnja 1950.g

⁸ Isto, Okružnica od 2. prosinca 1949.

⁹ HDA, Komisija za prikupljanje podataka o žrtvama NOR-a, Uputstva od 2. prosinca 1949.

¹⁰ Isto, Zapisnik sastanka Komisije 30. siječnja 1950. godine. Na savjetovanju predsjednika komisija 9. siječnja 1950. godine predstavnici oblasti ovako su prognozirali žrtve na svom području: Karlovac 100.000, Zagreb 100.000, Bjelovar 25.000, Split 25.000, Osijek 30.000, Zagreb - grad 10.000, Rijeka se suzdržala od prognoze.

¹¹ HDA, SUBNOR-RO za Hrvatsku, Izvješće Zemaljskog odbora Glavnom odboru SUBNOR-a o akciji prikupljanja podataka o žrtvama rata, 18. ožujka 1950.

je broj upisanih žrtava prilično jednak našem, međutim, kad neke kotareve uporedimo onda je razlika prilično velika. Negdje smo mi premašili u popisu, a negdje komisija ratne štete. Gdje smo mi premašili dobro je, a gdje su oni to je lošije, i ja sam javila svim tim kotarevima gdje nam se podaci ne slažu i gdje je razlika prevelika da stvar još jedanput prekontroliraju, međutim, oni su nam javili da je akcija dobro sprovedena i da je greška kod upisa ratne štete, jer su neki upisali i veći broj neprijateljskih žrtava".¹²

Koliki je broj žrtva pronađen u Zemaljskoj komisiji za ratnu štetu 1946. godine?

Sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata pri zemaljskom odboru Saveza boraca u izvješću za II. tromjesečje 1950. godine navodi: "/.../ Akcija prikupljanja je završila, samo u nekoliko sela, kotareva /Lošinj, Pakrac, Daruvar/ privodi se kraju. /.../ Pregledali smo arhivu ratne štete pri Predsjedništvu Vlade NRH i našli da je tadanja komisija na osnovu prijava, koje su podnijeli roditelji i rodbina žrtava i nestalih građana evidentirali 159.193. žrtve u NR Hrvatskoj".¹³

U prilogu donosim tablice iz kojih se mogu vidjeti sljedeći podaci: broj žrtava po oblastima, broj žrtava po načinu stradanja, broj žrtava po narodnosti, broj žrtava po spolu, broj žrtava po zanimanju, broj žrtava po starosti i broj žrtava po ratnim godinama stradanja.

Treba napomenuti da broj žrtava nije jedinstven ako se usporede kategorije stradanja pa tako ukupni broj¹⁴ u kategoriji žrtava iznosi:

- po načinu stradanja	155.954
- po narodnosti	155.142
- po spolu	155.688
- po zanimanju	156.226

Zaključak

Zašto mislim da je važno upozoriti na popis žrtava iz 1950. godine? Popis žrtava neopravdano su zanemarivali hrvatski povjesničari. Mnogi su zaradili mirovine istražujući žrtve Drugog svjetskog rata, a da, začudo, nisu nikad pregledali gradivo koje im je stajalo na dohvat ruke te su tako dopustili 50-godišnje krivotvorenje povijesnih činjenica o žrtvama Drugog svjetskog rata i nastajanje raznih mitova.

Popis iz 1950. godine obavljen je u Hrvatskoj (kao i u ostalim republikama bivše Jugoslavije) u organizaciji Saveza boraca NOR-a. Stoga čudi da mnogi koji su se u svojim znanstvenim djelima bavili problemom žrtava, a bili su i sami članovi popisnih komisija, čak visoko pozicionirani u Savezu boraca, "ne znaju" za te podatke.

Sačuvani spisi Komisije za popis žrtava NOR-a¹⁵ iz 1950. godine pokazuju da su podaci o broju žrtava gotovo identični podacima do kojih je došla Komisija za ratne štete iz 1946. te Komisija za popis žrtava Drugog svjetskog rata iz 1964. godine.

Onima koji negiraju svaki napor da se utvrde žrtve Drugog svjetskog rata¹⁶ u proteklih 50 godina preporučujem uvid u navedeno arhivsko gradivo, te da istraže i svoje arhivske fondove, posebno Savezni odbor SUBNOR-a Jugoslavije tj. njegovu Saveznu komisiju za popis žrtava Drugog svjetskog rata i Sekciju za prikupljanje historijskih dokumenata.

I na kraju, što nedostaje u sačuvanom arhivskom gradivu. Nedostaju pojedinačni obrasci za popisivanje žrtava. Red je i odgovoriti gdje su oni. Popunjeni obrasci žrtava iskorišteni su kao osnova za popis 1964. godine. Kao i drugo arhivsko gradivo Komisije iz 1964. godine i ti su pojedinačni formulari žrtava iz 1950. i 1946. godine povučeni u pismo-hranu Savezne komisije u Beograd i nedostupni su istraživačima iz Hrvatske. Nadamo se da će nam uskoro biti dostupni i omogućiti daljnja istraživanja i rješavanja otvorenih pitanja kao što su žrtve Jasenovca te drugih logora u NDH i izvan nje.

¹² Isto, Zapisnik sastanka Sekcije za prikupljanje historijskih dokumenata, 10. listopada 1950.

¹³ Isto, lipanj 1950.

¹⁴ M. SOBOLEVSKI, nav. dj., 192., govoreći o popisu iz 1950. navodi da su gubici Hrvatske iznosili 156.158 osoba, ne navodeći direktno izvor za taj podatak.

¹⁵ U arhivskom gradivu Sekcije i Komisije sačuvani su osnivački spisi Komisije, zapisnici sastanaka, izvješća mjesnih i kotarskih komisija, statistički podaci o žrtvama po kotarskim i oblasnim odborima, izvješća Komisije Saveznoj komisiji pri Glavnom odboru Saveza boraca NOR-a u Beogradu. Nisu napravljeni završni statistički podaci za Hrvatsku (ili nisu sačuvani u arhivskom gradivu), ali iz sačuvanih statističkih podataka za oblasne odbore, može se doći do rezultata popisa žrtava za Hrvatsku. Nakon završenog popisa Komisija je prestala raditi, a završnu obradu popisa preuzela je Sekcija za prikupljanje historijskih dokumenata uz pomoć statističkih ureda.

¹⁶ Radna grupa Srpske akademije nauka i umetnosti u sastavu akademik Vladimir Dedijer, akademik Miloš Macura, general pukovnik Đuro Meštrović, dr. Milan Bulajić i potpukovnik Antun Miletić posjetila je 11. i 12. listopada 1985. Spomen područje Jasenovac. U završnom razgovoru s tom radnom grupom sudjelovali su članovi Savjeta Spomen područja Jasenovac: general pukovnik Jefto Šašić, Ante Miljković, Šimo Klaić, direktor Spomen područja Ana Požar i predstavnici SUBNOR-a iz Jasenovca, Novske i Stare Gradiške. Uz napomenu da je u samom Jasenovcu "izgubilo živote na stotine hiljada Srba, Hrvata, Muslimana, Jevreja, Roma i drugih naroda", a na osnovu tri iskopane grobnice utvrđen "broj žrtava od 550.800" i zaključeno je da ".../još nije kasno, ako to nije već urađeno, da se još može izvršiti popis od sela do sela, od grada do grada." Vidi: HDA, SUBNOR-RO za Hrvatsku, Komisija za logoraše, 1985., bez ur. broja. O "neobaviještenosti" spomenutih sudionika tog skupa svaki je komentar suvišan.

Tablica br. 1. Žrtve po načinu stradanja

Redni broj	ORGANIZACIJA SAVEZA BORACA	Žrtve po načinu stradanja										ukupno
		n vojnim jedinicama	n logoru	n zarobljeništvu	n zbjegovima	od bombardiranja	n zatvorima	-	na drugi način	nepoznato		
1	Oblast Bjelovar	5411	6223	314	755	211	1173	1280	2458	516	18341	
2	Oblast Karlovac	9457	3879	315	7573	492	1880	812	20922	954	46284	
3	Oblast Osijek	5023	10718	148	675	646	562	-	4012	1665	23449	
4	Oblast Rijeka	5654	2058	106	245	359	412	182	3228	451	12695	
5	Oblast Dalmacija	14063	1075	176	209	1271	579	-	7213	1199	25785	
6	Grad Zagreb	920	2669	14	9	327	729	-	495	1301	6464	
7	Oblast Zagreb	5849	8089	128	931	404	1087	-	5893	555	22936	
	Ukupno	46377	34711	1201	10397	3710	6422	2274 ¹³	44221	6641	155954	

¹³ U sumarima za pojedine oblasti: Dalmacija, Karlovac, Osijek i Zagreb rubrika je prazna, a za oblast Bjelovar stoji "Bačeni u bunar i masovno klanje", te za oblast Rijeka "strijeljeni kod kuće".

Tablica br. 2. Učešće u NOB

Redni broj	ORGANIZACIJA SAVEZA BORACA	Učešće u Narodno-oslobodilačkoj borbi									
		borci i rukovodioci u jedinicama	aktivni učesnici u pozadini	ostali	ukupno	članovi KP, JNOF, NOO-a, AFZ-a	članovi SKOJ-a	Pali u borbi			ukupno
								sa okupatorom	sa domaćim izdajnicima	nepoznato	
1	Oblast Bjelovar	5618	6178	6545	18341	1296	602	3372	5643	1958	10973
2	Oblast Karlovac	8484	13122	15297	36903	2812	1156	5372	5107	1645	12124
3	Oblast Osijek	5971	5875	10323	22169	1129	427	3438	3709	2008	9155
4	Oblast Rijeka	7013	2861	2549	12423	584 ¹⁴		6080	1278	1486	8844
5	Oblast Dalmacija	11976	4278	5001	21255	4838	2660	10668	2771	7611	21050
6	Grad Zagreb	1296	5168	-	6464	841	206	316	1944	4204	6464
7	Oblast Zagreb	7321	7420	5273	20014	1899	747	3590	8428	3643	15661
	Ukupno	47679	44902	44988	137569	13399	5798	32836	28880	22555	84271

Tablica br. 3. Žrtve po narodnosti

Redni broj	Oblast/grad	Žrtve po narodnosti														Ukupno				
		Hrvati	Srbi	Slovinci	Makedonci	Crnogorci	Muslimani	Bugari	Česi	Slovaci	Šiptari	Madari	Rumunji	Talijani	Jevreji		Cigani	Nijemci	Ostali	Nepoznato
1	Bjelovar	4715	11276	23	-	2	5	3	392	4	-	177	32	23	776	864	30	8	11	18341
2	Karlovac	2676	42950	23			2	3	4		-	2			127	447		7	8	46249
3	Osijek	4543	12418	46	7	5	5		75	136	-	234	9	13	1648	3787	30	190	271	23471
4	Rijeka	11776	305	127		8			11	3	-	25	2	590	15	2	10	9	14	12897
5	Dalmacija	20674	4123	13	3	6	10			2	-			27	21		1	10	1	24891
6	Gr. Zagreb	2974	338	204		5	11	3	14	2	-	7		2	2863		2	21	16	6464
7	Ob. Zagreb	8444	13299	112	1	2	3	2	120	45	-	27	1	16	552	241	2	15	3	22885
	Ukupno	55802	84709	548	11	28	36	11	616	192	-	472	44	671	6002	5341	75	260	324	155142

Tablica br. 4. Žrtve po spolu i zanimanju

Redni broj	Oblast/grad	Žrtve po spolu			Žrtve po zanimanju											Ukupno
		muških	ženskih	ukupno	radnici	seljaci	intelektualci	studenti i srednjoškolski	zanatlije	domaćice	aktivni oficiri i podoficiri	trgovci, industrijalci i bankari	djeca i daci	ostalo	nepoznato	
1	Bjelovar	13528	4813	18341	1160	9238	275	204	906	3377	442	449	1577	436	277	18341
2	Karlovac	32031	14058	46089	841	28689	334	364	964	6575	227	320	6576	864	305	46062
3	Osijek	16976	6455	23431	2590	9573	488	430	1632	3826	210	615	1812	866	1383	23431
4	Rijeka	11659	1237	12896	5019	3774	187	370	1628	855	183	132	432	254	146	12955
5	Dalmacija	22359	3472	25831	2311	15407	334	673	1543	2584	80	150	1452	1023	137	25822
6	Gr. Zagreb	4548	1816	6464	2244	74	1416	633	69	971	88	474	118	93	254	6434
7	Zagreb	16927	6009	22936	1295	12047	340	375	1524	4033	174	370	2128	340	309	22936
	Ukupno	118028	37860	155688	15460	78802	3376	3052	82666	22321	1404	2510	14095	153	2911	156226

Tablica br. 5. Žrtve po starosti i po godinama stradanja

Redni broj	ORGANIZACIJA SAVEZA BORACA	Žrtve po starosti					Žrtve po godinama stradanja							Ukupno	
		do 5 g.	6-15	16-26	26-30	preko 50 g.	1941	1942	1943	1944	1945	nepoznato	poslije 1945		
1	Oblast Bjelovar	827	1626	4781	7033	4075	18342	1842	6011	2359	3539	2128	2223	239	18341
2	Oblast Karlovac	3192	4698	10925	17174	10336	46325	13524	1150	12325	5315	2297	1406	244	46261
3	Oblast Osijek	777	1623	5611	9483	4583	23431	2017	7735	2975	5001	2715	2079	909	23431
4	Oblast Rijeka	114	414	4609	5778	2181	13096	215	938	3994	4594	1874	985	296	12897
5	Oblast Dalmacija	555	1202	10475	10309	3290	25831	741	2158	9022	9459	2763	1345	293	25781
6	Grad Zagreb	63	199	1742	3215	1247	6466	615	667	583	976	1123	2464	36	6464
7	Oblast Zagreb	1116	1977	6332	8971	4540	22936	1670	5968	4363	6403	2271	1002	259	21936
	Ukupno	6644	11739	44475	61693	30252	155073	20624	34627	35621	35288	15171	11504	2276	155111

Žrtve	Oblast								Ukupno
	Bjelovar	Karlovac	Osijek	Rijeka	Dalmacija	Gr. Zagreb	Zagreb		
po načinu stradanja	18341	46284	23449	12695	25785	6464	22936		155954
po narodnosti	18341	46249	23417	12897	24891	6462	22885		155142
po spolu	18341	46089	23431	12896	25831	6464	22936		155688
po zanimanju	18342	46062	23431	12995	25822	6434	22936		156226

SUMMARY

POPULATION LOSSES IN CROATIA DURING THE SECOND
WORLD WAR ACCORDING TO THE CENSUS OF 1950

The 1950 commission investigating the number of victims of the National Struggle for Liberation established numbers which confirmed those recorded earlier by the Commission for war damages in 1946 and those recorded later by the Commission for investigating victims of the Second World War in 1964. However, up until now, the results made by the 1950 Commission have been unjustifiably neglected by researchers. They were never officially published, but were kept secret and the materials were unavailable to researchers at the Archive of Yugoslavia in Belgrade. The results of the 1946 Commission were unacceptable to authorities because the number of victims registered for the "anti-fascists" were smaller by half than the figures established for the deaths of "enemies of the people." The 1950 Commission investigated only the number of losses suffered on the side of the Movement for National Liberation. For Croatia, 159 193 deaths were counted. The list of victims was tabulated with respect to place, manner, and year of death, nationality, gender, occupation, and age.